

Puķu sprigane (*Impatiens glandulifera* Royle)

Izplatība

Dabiskais izcelsmes areāls - mērena klimata apgabals Rietumhimalajos Ziemeļindijā, Pakistānā un Nepālā. Ieviesta kā krāšņumaugs. Invazīva un plaši izplatīta daudzās Eiropas valstīs, Ziemeļamerikā, Jaunzēlandē.

Augšanas apstākļi

Visbiežāk aug daļēji noēnotās vietās, mitrās un slapjās, ar slāpekli bagātās augsnes, pie ūdens objektiem, mežmalās, mežos, klajumos, pie viensētām, atkritumos, grāvjos.

Raksturs

- Pielāgojas dažādiem vides apstākļiem.
- Ātri vairojas.
- Piemīt vienkārši un efektīvi izplatīšanās mehānismi.
- Vienlaicīgi dīgst liels sēklu skaits.
- Strauji aug.
- Tendence veidot biezas, blīvas audzes, kuras rada noēnojumu.

Ietekme

- Samazina bioloģisko daudzveidību - noēno un izkonkurē zemāk augošos lakstaugus.
- Noēno un kavē mežu atjaunošanos.
- Invāzijas vietās veģetācija kļūst skrajāka, sugai raksturīgā atmiršana rudenī un nelielā sakņu sistēma rada tukšus laukumus ūdensteču krastos - var izraisīt pastiprinātu augsnes eroziju ūdensteču krastos.
- Aromātiskie, ar nektāru bagātie ziedi pastiprināti piesaista apputeksnētājus - konkurē ar vietējām augu sugām par apputeksnētājiem.
- Blīvās audzes apgrūtina piekļuvi atpūtas vietām.
- piemīt specifisks aromāts, kurš daudziem cilvēkiem šķiet nepatīkams.

Kā cīnīties

Tā kā puķu sprigane ir viengadīgs augs, kurš vairojas tikai ar sēklām, ir ļoti svarīgi nepieļaut sēklu veidošanos (ap jūlija vidu) un izsēšanos.

Puķu spriganes izskaušanas veidi:

- 1) Ravēšana** - ap maija vidu, kad augs ir nedaudz paaudzies. Teritorija regulāri jāapseko, jo dīgs jauni augi. Tiklīdz tie ir paaugušies - atkal jāravē. Kamēr augs ir mazs, to ir viegli izraut.
- 2) Pļaušana vai nogriešana** - pirms sāk ziedēt vai ziedēšanas sākumā (ap jūlija sākumu). Pļauj vai griež iespējami zemu, pretējā gadījumā augs ataug un vienas vasaras laikā būs jāpļauj vismaz 2-3 reizes. Ravējot vai pļaujot ir svarīgi, lai izrautie augi izkalst un iet bojā, piemēram, tos var izlikt uz plēves un turēt, kamēr pilnīgi izžuvuši. Izravētos vai nopļautos augus var salikt plēves maisos, slēgtās tvertnēs, lai tie sapūst vai sadedzināt. Ja augus nesavāc, tiem (arī nopļautajiem stublājiem!) veidojas gaisa saknes. Tās sasniedz zemi un augs turpina augt, ziedēt un veidot sēklas.
- 3) Ganīšana** - par efektīvu metodi tiek uzskatīta ganīšana, izmantojot aitas un liellopus.
- 4) Mulčēšana** - uzklājot audzei, piemēram, melno plēvi. Tomēr šī metode ir dārga, tāpēc iesakāma tikai nelielām, blīvām audzēm.

- *Nestādīt puķu sprigani ne dekoratīviem, ne kādiem citiem nolūkiem.*
- *Pēc visiem izskaušanas darbiem jānotīra apģērbs, apavi, tehnika, lai dzīvotspējīgas sēklas vai auga daļas netiktu izplatītas tālāk.*
- *Puķu spriganes sēklas dīgst visu veģetācijas sezonu.*
- *Jāuzmanās, lai netiktu transportēta augsne, kura satur dzīvotspējīgas sēklas.*
- *Puķu sprigane baidās no salnām, tāpēc, ja esat sākuši cīnīties, teritorija jāpieskata līdz rudens salnām.*

Ziņo par invazīvo augu Invazīvo sugu pārvaldniekā!

Lejuplādē mobilo lietotni ArcGisSurvey123 -> izvēlne "turpināt bez pierakstīšanās" -> skanē kvadrātkodu -> aizpildi anketu (mobilai ierīcei jāatļauj GPS pozīcija - survey123)

Invazīvo augu anketa:

Projekts "Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija" (LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un VRAA finansiālu atbalstu.

Informācija atspoguļo tikai projekta LIFE IP LatViaNature īstenotāju redzējumu, Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūra nav atbildīga par šeit sniegtās informācijas iespējamo izmantojumu.